21 Απριλίου 2011

Απόψεις για το το «Θεσμικό πλαίσιο για τους συνεταιρισμούς, τις συλλογικές οργανώ σεις και την επιχειρηματικότητα του αγροτικού κόσμου»

Με πρόθεση να συμβάλλει στην παραγωγική σύνθεση διαφορετικών απόψεων και στον προβληματισμό, για τον σημαντικό θεσμό των συνεταιρισμών, που θεωρεί ότι στη χώρα μας, οφείλει να αποτελέσει την ατμομηχανή επανεκκίνησης της αγροτικής οικονομίας το ΔΣ της ΚΕΟΣΟΕ κατέθεσε στο υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων τις απόψεις και τις παρατηρήσεις του για το νομοσχέδιο που αφορά το νέο θεσμικό πλαίσιο των ΑΣΟ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ΚΕΟΣΟΕ εκπροσωπεί συντεταγμένα από το 1979, τα επαγγελματικά συμφέροντα των οινοποιητικών συνεταιρισμών είτε εκφράζονται ως αυτοτελής δραστηριότητα μέσω πρωτοβάθμιων οινοποιητικών συνεταιρισμών, είτε ως διακεκριμένη δραστηριότητα μεταξύ άλλων μέσω των Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών.

Είναι αυτονόητο ότι η προσέγγιση του θεσμού των συνεταιρισμών στη χώρα μας από την ΚΕΟΣΟΕ, επηρεάζεται από τη διαχρονική πορεία τους και την αποτελεσματικότητα τους στον πρωτογενή τομέα και στην αγορά, που είναι συνυφασμένη με το είδος του προϊόντος που προσφέρουν.

Κατά συνέπεια η ΚΕΟΣΟΕ με την πολύχρονη εμπειρία που διαθέτει για τον ελληνικό αμπελοοινικό τομέα, είναι προφανές ότι θα αντιμετωπίσει την λειτουργικότητα του θεσμού και τις ανάγκες τροποποίησης του, υπό το πρίσμα των ιδιαιτεροτήτων του συγκεκριμένου τομέα.

Οι ιδιαιτερότητες αυτές, που επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα την λειτουργία των

συνεταιριστικών οινοποιητικών οργανώσεων, προέρχονται από την Κοινή Οργάνωση Αγοράς Οίνου αφενός και αφ' ετέρου από το ιδιαίτερο γεωμορφολογικό ανάγλυφο στο οποίο αναπτύσσεται η αμπελοκαλλιέργεια στην Ελλάδα.

Βασικά στοιχεία που πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν για την αξιολόγηση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου για τις συνεταιριστικές οργανώσεις και τις ανάγκες μεταρρύθμισης του, συναρτώμενα με τον αμπελοοινικό τομέα είναι:

- Ο οίνος μέσω της Κοινής Οργάνωσης Αγοράς αποτελεί το πλέον αυστηρά και πολύπλοκα νομοθετημένο αγροτικό προϊόν στην Ευρωπαϊκή Ένωση
- Η καλλιέργεια οινοσταφύλων υπόκειται σε αυστηρή αδειοδότηση (κλειστό επάγγελμα) και κάθε κράτος μέλος στην Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει συγκεκριμένο Αμπελουργικό Δυναμικό (Εκτάσεις, δικαιώματα φύτευσης, αναφύτευσης κλπ)
- Στόχος της θέσπισης αυστηρών θεσμών, αποτελεί η ανάδειξη των περιοχών παραγωγής οίνου και η δημιουργία υπεραξίας στα προϊόντα μέσω της επένδυσης στην Ταυτότητα, την Ποιότητα και την Αειφορία
- Οι προϋποθέσεις αυτές αποτελούν ταυτόχρονα και κρίσιμους παράγοντες για την επιτυχία του θεσμού των οινοποιητικών συνεταιρισμών και κατ' ουσίαν για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους.

Συνεπώς πριν από κάθε αξιολόγηση του νέου θεσμικού πλαισίου για τις ΑΣΟ πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν παράμετροι που σχετίζονται με το εξωτερικό περιβάλλον στο οποίο οι ΑΣΟ δραστηριοποιούνται και επηρεάζουν ευθέως και αυτόν καθ' εαυτόν τον θεσμό.

Κρίσιμοι παράγοντες για την επιτυχία του θεσμικού πλαισίου οινοποιητικών συνεταιρισμών

Υπάρχει μια γραμμική σχέση μεταξύ των συνθηκών της παραγωγής μέχρι την αγορά που επηρεάζει την ανταγωνιστικότητα, αλλά και την ποιότητα των παραγόμενων αγροτικών προϊόντων

Στην Ελλάδα, ο οίνος μπορεί να παραχθεί και να προωθηθεί στις αγορές σαν προϊόν διαφοροποίησης κυρίως και λιγότερο σαν προϊόν μειωμένου κόστους, δεδομένων των εδαφοκλιματικών συνθηκών και της διάρθρωσης των εκμεταλλεύσεων. Οι συνθήκες της παραγωγής και της αγοράς, εξαιτίας χρόνιων στρεβλώσεων, δεν επιτρέπουν παρά σε μικρή κλίμακα την παραγωγή προϊόντων στη βάση της στρατηγικής διαφοροποίησης

Από την είσοδο της Ελλάδας στην τότε Ε.Ο.Κ. μέχρι σήμερα, στον αμπελοοινικό τομέα, δεν εφαρμόστηκαν οι κοινοτικοί κανόνες, με αποτελέσμα να έχουν παγιωθεί, από τον πρωτογενή τομέα έως την αγορά δομές, που είναι αμφίβολο εάν μπορούν ν' ανατραπούν, χωρίς να γίνει αντιληπτό ότι δεν είναι μόνο η αγορά που ρυθμίζει την πορεία των προϊόντων σ' αυτήν. Οι αγορές έχουν βέβαια δικούς τους κανόνες, αλλά υπόκεινται σε ρυθμίσεις, με στόχο την επικράτηση υγιούς ανταγωνισμού συνεπώς οι αγορές δεν αυτορυθμίζονται από μόνες τους.

Στην οικονομική θεωρία προϋπόθεση για την λειτουργία των αγορών, αποτελεί ο πλήρης και υγιής ανταγωνισμός, όπου οι δραστηριοποιούμενοι σ' αυτήν δεν μπορούν να κερδοσκοπούν τουλάχιστον μακροχρόνια.

Στην ανάπτυξη της αγροτοδιατροφικής αλυσίδας ο πρωτογενής τομέας ανεξαρτήτως οικονομιών κλίμακος, παρουσιάζεται ευάλωτος οικονομικά αδύναμος στις διαπραγματεύσεις και αποδέχεται τις επιπτώσεις των διακυμάνσεων των τιμών με άνισο τρόπο, σε σχέση με τα άλλα τμήματα ανάπτυξης του προϊόντος.

Οι συνεταιρισμοί και ιδιαίτερα οι οινοποιητικοί που η παραγωγή των προϊόντων τους διέπεται από αυστηρές διατάξεις, δεν διαθέτουν ούτε την κεφαλαιουχική δομή, ούτε ευελιξία στην προμήθεια πρώτης ύλης (λόγω της αποκλειστικής δραστηριοποίησης σε ζώνες παραγωγής), που διαθέτουν άλλα εταιρικά σχήματα (ΑΕ, ΕΠΕ) ανταγωνιστές τους και έχουν λιγότερη ή μηδενική ευχέρεια να υιοθετήσουν άνομες επιλογές που θα τους οδηγήσουν σε καλύτερη ανταγωνιστική τοποθέτηση

Οι συνεταιρισμοί που δεν τίθενται γι αυτούς θέμα κακοδιαχείρισης, ακολουθούν κατά κανόνα το θεσμικό πλαίσιο, αλλά πλήττονται πρώτοι από την ασυνέπεια στην εφαρμογή του, από τους υπόλοιπους δραστηριοποιούμενους στην αγορά. Είναι γενικευμένη διαπίστωση, ότι η παραοικονομία σε επίπεδο κλάδων πλήττει σταθμικά περισσότερο, τις επιχειρήσεις που δεν δύνανται να μεταχειρισθούν όμοιες πρακτικές. Τελικά στην πράξη το παράνομο εξελίσσεται σε νόμιμο και το νόμιμο σε παράνομο.

Η κεφαλαιουχική δομή των συνεταιρισμών, η μικρή τους δυνατότητα πρόσβασης σε χρηματοοικονομικά εργαλεία και ο προσανατολισμός τους στην παραγωγή, δεν τους παρέχει ικανά περιθώρια δημιουργίας brands στην αγορά με τη χρήση σύγχρονων

εργαλείων marketing. Ο στρατηγικός σχεδιασμός marketing και branding, για το ελληνικό κρασί, που εκπόνησε ο αμπελοοινικός τομέας στη χώρα μας, κατέδειξε την αναγκαιότητα διάθεσης σημαντικών κονδυλίων, για την καθιέρωση εικόνας αξίας (brand image) του ελληνικού κρασιού στις αγορές. Στις ανταγωνίστριες οινοπαραγωγές χώρες την ευθύνη δημιουργίας αξίας, στο προϊόν αναλαμβάνουν κρατικοί ή ημικρατικοί οργανισμοί που στην Ελλάδα είναι ανύπαρκτοι

Η ευρωπαϊκή και η εθνική νομοθεσία προβλέπουν την παρακολούθηση των σταδίων ανάπτυξης του προϊόντος σε όλα τα στάδια, προκειμένου να:

ο Ελέγχεται το αμπελουργικό δυναμικό

ο Ταυτοποιούνται οι οίνοι ΠΟΠ και ΠΓΕ

ο Διασφαλίζεται ο καταναλωτής, σε σχέση με τη σήμανση του προϊόντος, την ασφάλεια και την ποιότητα

Οι παραπάνω διαδικασίες στοχεύουν στην δημιουργία πλαισίου πιστοποίησης των οίνων μέσω και της ιχνηλασιμότητας, στα στάδια εξέλιξης του προϊόντος μέχρι την αγορά. Τέτοιες διαδικασίες δεν εφαρμόζονται στη χώρα μας, συνεπώς καθίσταται δυνατή κάθε πρακτική που αντιστρατεύεται τα προβλεπόμενα από τη νομοθεσία, με άμεσο αποτέλεσμα τη δημιουργία απαξιωτικής εικόνας για το ίδιο το προϊόν.

Η απαρίθμηση και περιγραφή των κρίσιμων αυτών παραγόντων, έχει άμεση επίπτωση στη λειτουργία των οινοποιητικών συνεταιριστικών οργανώσεων, όταν το κριτήριο αξιολόγησης τους είναι η ίδια η αγορά.

Στην πρόταση του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για την αναμόρφωση των Συλλογικών Αγροτικών Οργανώσεων, διατυπώνονται δυο άξονες για την λειτουργία του αγροτικού τομέα και των ΣΟ, ως προϋπόθεση για την έξοδο από την οικονομική κρίση, που είναι :

• Ο αγροτικός τομέας με τη στροφή στην παραγωγή και τη μεταποίηση προϊόντων και τροφίμων αποτελεί μαζί με τον Τουρισμό και την Καινοτομία την αιχμή της παραγωγικής ανασύνταξης του τόπου και της πράσινης ανάπτυξης.

• Η γεωγραφική ιδιομορφία, ο μικρός κλήρος και η επένδυση στην Ταυτότητα, την Ποιότητα, την Αειφορία είναι μονόδρομος.

Και οι δυο προϋποθέσεις ορθώς τίθενται και ως προς τη στόχευσή τους και ως προς το περιεχόμενό τους.

Η πρόσφατη όμως ένταξη (2010) των οιναμπέλων στο καθεστώς Ενιαίας Ενίσχυσης και το ύψος της ενίσχυσης, δεν επέτρεψε τη δημιουργία «ανενεργών» αμπελώνων, συνεπώς για την καλλιέργεια οιναμπέλων, τους αμπελουργούς και τους οινοποιητικούς συνεταιρισμούς, η παραγωγή και η μεταποίηση θεωρείται, δεδομένη συνθήκη.

Όσον αφορά όμως την επένδυση στην Ταυτότητα την Ποιότητα και την Αειφορία, όπως αναπτύχθηκε ήδη, αποτελεί για τον ελληνικό αμπελοοινικό τομέα το ζητούμενο, βαρύνει κυρίως την ελληνική πολιτεία και εν μέρει τους συνεταιρισμούς και, για τον οίνο η επένδυση αυτή αποτελεί απαρέκκλιτη προϋπόθεση και μονόδρομο για το προϊόν και τις αγορές, αλλά και για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται, στον τομέα αυτό.

Κατά συνέπεια σύφωνα με την άποψή μας, κάθε μεταβολή του θεσμικού πλαισίου των συνεταιριστικών μορφών οργάνωσης της αγροτικής οικονομίας, πρέπει να λάβει υπ' όψιν το περιβάλλον στο οποίο οι συνεταιρισμοί δραστηριοποιούνται, στο οποίο οφείλεται να εγκαθιδρυθούν και να διασφαλιστεί η λειτουργία κοινών κανόνων, που θα διαμορφώνουν συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού.

Κάθε προσπάθεια μεταρρύθμισης του θεσμικού πλαισίου των ΑΣΟ που δεν θα συνοδευτεί ταυτόχρονα από την ρύθμιση που επιβάλλει το κανονιστικό πλαίσιο στην παραγωγή και την αγορά, θεωρούμε ότι θα έχει σαν αποτέλεσμα την περαιτέρω υποβάθμιση του συνεταιριστικού θεσμού, ειδικά για τις οινοποιητικές συνεταιριστικές οργανώσεις.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

Οι παρατηρήσεις της ΚΕΟΣΟΕ θα επικεντρωθούν σταθμικά περισσότερο στις διατάξεις του νομοσχεδίου που αφορούν τις Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις (ΚΕΣΕ, άρθρο 29 Ν. 2810/2000) και τις επιπτώσεις των διατάξεων που αφορούν τα μέλη της ΚΕΟΣΟΕ (πρωτοβάθμιες Α.Σ.Ο., Ε.Α.Σ. και Κ.Α.Σ.Ο).

Επί της αρχής οφείλουμε να επισημάνουμε ότι ο νόμος 2810/2000, αποτελεί ένα επαρκές θεσμικό πλαίσιο, με την εφαρμογή του οποίου ακόμη και σήμερα θα μπορούσε να αντιμετωπισθούν θέματα όπως αυτό των ανενεργών συνεταιρισμών, εφ΄όσον προβλέπεται η λύση τους μετά από αδράνεια για δύο τουλάχιστον διαχειριστικές χρήσεις (άρθρο 23 παρ. 2 Ν. 2810/2000).

Η σχετική επάρκεια του Ν.2810/2000 ως θεσμικού πλαισίου για τις Α.Σ.Ο., δεν συνεπάγεται ότι ο σημερινός νόμος δεν επιδέχεται βελτιώσεων κυρίως στην ως προς ελαστικοποίηση των βαθμίδων και των μορφών συνεργατισμού.

Κ.Ε.Σ.Ε (ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ)

Σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ 3 του σχεδίου νόμου (σ/ν) του ΥΑΑΤ οι ΚΕΣΕ «μπορούν να μετατραπούν σε Α.Ε.Σ. μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από την θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου εφ΄όσον στην μετοχική τους σύνθεση μετέχουν αποκλειστικά Α.Σ. του παρόντος νόμου. Σε διαφορετική περίπτωση δεν αναγνωρίζονται και δεν καταχωρίζονται στο Μητρώο».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ 1 του σ/ν οι ΕΑΣ που έχουν ιδρυθεί και λειτουργούν με τα οριζόμενα στα άρθρα 25 και 28 του ν. 2810/2000 μπορούν μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου να μετατραπούν σε Α.Σ. , δια της συγχωνεύσεων

των επί μέρους μελών τους.

1.α. Παρ΄ότι και η ανωτέρω προθεσμία (έξι μηνών) κρίνεται χρονικά ανεπαρκής, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις που μια ΕΑΣ αριθμεί ως μέλη δεκάδες πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς, συμπίπτει χρονικά, αφού η αφετηρία συγχωνεύσεων είναι η δημοσίευση του νόμου, με την προθεσμία εξαμήνου κατά την οποία οι Α.Ε.Σ. πρέπει να εγγράψουν ως μέλη τους, τους Α.Σ.

Από άποψη χρονική και πρακτική η σύμπτωση των περιόδων είναι ανεφάρμοστη. Οι Α.Ε.Σ. θα πρέπει συνεπώς να έχουν την δυνατότητα να συσταθούν σε κεφαλαιουχικές εταιρείες μετά την πάροδο του πρώτου εξαμήνου από την δημοσίευση του νόμου για την μετατροπή των Ε.Α.Σ. σε Α.Σ.

1.β. Το άρθρο 20 παρ 12 του ν. 3147/2003 ο οποίος τροποποίησε το ν. 2810/2000, προβλέπει ότι μέλη των Κ.Ε.Σ.Ε είναι οι πρωτοβάθμιοι συνεταιρισμοί που δεν μετέχουν σε ΕΑΣ καθώς και οι Κοινοπραξίες Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (Κ.Α.Σ.Ο.).

Σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ 3 του σ/ν, οι ΚΑΣΟ μετατρέπονται σε Α.Ε.Σ. ενώ στις ΚΕΣΕ που μετατρέπονται σε Α.Ε.Σ., μπορούν να μετέχουν αποκλειστικά και μόνο Α.Σ. Κατά συνέπεια το σ/ν αναιρεί τη σημερινή δυνατότητα συμμετοχής των Κ.Α.Σ.Ο. στις Κ.Ε.Σ.Ε. εφ΄όσον και οι δύο μετεξελίσσονται σε Α.Ε.Σ.

Με την εξέλιξη αυτή διασπάται η καθετοποίηση εκπροσώπησης των συλλογικών συνεταιριστικών οργανώσεων και εξαιρείται ένα σημαντικό τμήμα συνεταιριστικών οργανώσεων (Κ.Α.Σ.Ο), από τις συλλογικές διαδικασίες. Ο ν. 3147/2003 τροποποιήθηκε για να συμπληρώσει το νομικό κενό που είχε δημιουργήσει ο ν. 2810/2000, προκειμένου να αποκατασταθεί η διασύνδεση όλων των βαθμίδων συλλογικής εκπροσώπησης, στις τριτοβάθμιες Οργανώσεις.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 1 σημείο Ε του σ/ν ορίζεται η νομική μορφή και το πλαίσιο δραστηριοτήτων, των Α.Ε.Σ. σύμφωνα με το οποίο:

α) αναλαμβάνουν επιχειρηματική δραστηριότητα σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο

αναφορικά με την παραγωγή, τυποποίηση, αποθήκευση, βιομηχανική επεξεργασία πρώτου και δεύτερου βαθμού και εμπορία αγροτικών προϊόντων,

β) αναλαμβάνουν την παραγωγή και προμήθεια εισροών και εφοδίων και

γ) συνάπτουν για τους ανωτέρω σκοπούς διεθνικές συνεργασίες και συμπράξεις με φορείς παρόμοιου σκοπού.

Κατ΄ακολουθία σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ 3 του σ/ν, προβλέπεται η μετατροπή των Κ.Ε.Σ.Ε του άρθρου 29 του ν. 2810/2000, σε Α.Ε.Σ. του άρθρου 1 σημείο Ε του σ/ν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Προφανώς στο πνεύμα του νομοθέτη για την δημιουργία Α.Ε.Σ. συμπεριλαμβάνεται και η στόχευση για δημιουργία οικονομιών κλίμακος μέσω συμπράξεων, προκειμένου να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικότερα, οι απαιτήσεις που θέτουν σήμερα οι αγορές.

Η διάταξη περί των Α.Ε.Σ. αντιμετωπίζει συλλήβδην τα αγροτικά προϊόντα ως εμπεριέχοντα όμοια εμπορικά χαρακτηριστικά για τις απαιτήσεις των αγορών.

Όπως επισημάναμε στο εισαγωγικό μέρος της παρουσίασης των θέσεών μας, ο οίνος δεν παρουσιάζει όμοια χαρακτηριστικά ως προς την τοποθέτησή του στις αγορές, με τα χαρακτηριστικά που παρουσιάζουν άλλα αγροτικά προϊόντα για τα οποία απαιτείται η δημιουργία οικονομικών κλίμακος (π.χ αροτραίες καλλιέργειες, δενδρώδεις καλλιέργειες) αφού:

- Η διεισδυτικότητα των οίνων στις αγορές εξαρτάται από την έντονη διαφοροποίηση του προϊόντος
- Το ευρωπαϊκό αλλά και το ελληνικό σύστημα παραγωγής οίνων βασίζεται στις περιοχές παραγωγής του (ΠΟΠ, ΠΓΕ) ή στις ποικιλίες (ποικιλιακοί οίνοι), με στόχευση την δημιουργία ισχυρών brands ανά περιοχή (π.χ. Νεμέα, Σαντορίνη κλπ).

Άλλωστε τη στόχευση αυτή εκτός του ότι έχουν υιοθετήσει όλα τα ευρωπαϊκά οινοπαραγωγά μέλη (Bordeaux, Rioha, Cianti…), υιοθέτησε ως αποτελεσματικό μέτρο προώθησης και το «Στρατηγικό Σχέδιο για το marketing και branding του ελληνικού οίνου» που εκπόνησε ο κλάδος και χρηματοδότησε και αποδέχθηκε το ΥΑΑΤ.

Κατά συνέπεια η δημιουργία μιας Α.Ε.Σ. σε εθνικό επίπεδο (επίπεδο που δραστηριοποιείται σήμερα η ΚΕΟΣΟΕ) με πλαίσιο λειτουργίας το προβλεπόμενο στο άρθρο 1 σημείο Ε του σ/ν αποτελεί για τους αμπελοοινικούς συνεταιρισμούς ανεφάρμοστη διάταξη αφού η ΚΕΟΣΟΕ επιτελούσε το ρόλο της συγκέντρωσης, αποθήκευσης, διάθεσης συνεταιριστικών οίνων στην αγορά μέχρι το 1990, έτος που η Γενική της Συνέλευση αποφάσισε την παύση της δραστηριότητας αυτής δεδομένου ότι:

• ήταν αδύνατον να προωθούνται στην τότε αγορά διαφοροποιημένα και πολύ-πληθή προϊόντα υπό ένα εταιρικό σήμα

• οι συνεταιρισμοί μέλης της ΚΕΟΣΟΕ επιθυμούσαν να ακολουθούν αυτόνομη εμπορική πολιτική με βάση τη διαφοροποίηση και το brand που αποσκοπούσαν να δημιουργήσουν στην αγορά (π.χ. Σάμος, Πεζά, Νάουσα, …)

• δημιουργούσε εσωτερικές τριβές σχετικά με τις τιμολογιακές και εκπτωτικές πολιτικές

Η απόφαση της Γ.Σ. της ΚΕΟΣΟΕ εκ των πραγμάτων, σήμερα κρίνεται ορθή αφού οι οινοποιητικοί συνεταιρισμοί, δόμησαν ισχυρά brands στις αγορές του εσωτε-ρικού και εξωτερικού, σύμφωνα και με τις πρακτικές των ανταγωνιστών τους διεθνώς. Με την ίδια απόφαση η Γενική Συνέλευση της ΚΕΟΣΟΕ, ανέθεσε στην τελευταία την ευθύνη της επαγγελματικής εκπροσώπησης των οινοποιητικών συνεταιρισμών στην Ελλάδα και το εξωτερικό κατά το πρότυπο της λειτουργίας τριτοβάθμιων κλαδικών οργανώσεων της Γαλλίας, Ιταλίας, Ισπανίας, Γερμανίας, κλπ.

Στο πλαίσιο αυτό η ΚΕΟΣΟΕ ανέπτυξε τις δραστηριότητες της με πανθομολο-γούμενη επιτυχία ιδίως στην κατεύθυνση:

- καθοριστικής παρέμβασης σε όλες τις αναθεωρήσεις των Κοινών Οργανώσεων Αγοράς Οίνου (ΚΟΑ) με αποτέλεσμα σήμερα να είναι αυξημένος ο προ-ϋπολογισμός της Ελλάδας, μέσω των Εθνικών Φακέλων και να δομηθούν οι τελευταίοι με μέτρα που προσαρμόζονται στις ελληνικές ανάγκες
- εκπροσώπησης των ελληνικών θέσεων στις Copa Cogeca και στην Συμβουλευτική Ομάδα Οίνου στην οποία συμμετέχει και η Commission
- καθοδήγησης και ενημέρωσης των μελών της για τα συμβαίνοντα είτε σε ευρωπαϊκό είτε σε παγκόσμιο επίπεδο
- νομοθετικών παρεμβάσεων σε ένα αυστηρά νομοθετημένο κλάδο
- παρακολούθησης της αγοράς ως προς τις ποσότητες, τιμές, αποθέματα με στόχο την ισορροπία της ελληνικής αμπελοοινικής αγοράς (αποστάξεις κρίσης, εξαγωγικό προσανατολισμό κλπ.)
- ανάδειξης των μακροοικονομικών προβλημάτων του τομέα και των ΑΣΟ, καθώς επίσης και των θεμάτων συνολικής χρηματοδότησης του κλάδου (Άτοκες, έντοκες χρηματοδοτήσεις)
- της δημιουργίας της πρώτης Εθνικής Διεπαγγελματικής οργάνωσης στην Ελλάδα το έτος 2000
- την προάσπιση του εισοδήματος των Ελλήνων αμπελοκαλλιεργητών
- την διενέργεια θεματικών εκδηλώσεων – συνεδρίων για κρίσιμα θέματα του τομέα κ.α.

- Παρ' ότι η απαρίθμηση των δράσεων της ΚΕΟΣΟΕ είναι ανεξάντλητη, το περιεχόμενό τους δεν προβλέπεται από το σημερινό σχέδιο νόμου που καταθέσατε προς διαβούλευση.

Η ΚΕΟΣΟΕ δεν εντάσσεται με την σημερινή της μορφή στο πλαίσιο δρα-στηριοτήτων των Αγροτικών Εταιρικών Συμπράξεων, σύμφωνα με το άρθρο 1 σημείο Ε, συνεπώς ΔΕΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΤΑΙ και ΔΕΝ ΚΑΤΑΧΩΡΕΙΤΑΙ ΣΤΟ ΜΗΤΡΩΟ.
Χωρίς να γνωρίζουμε το εννοιολογικό περιεχόμενο της αναγνώρισης και κατά συνέπεια της καταχώρησης στο Μητρώο, με το υποβληθέν σχέδιο νόμου κρίνουμε ότι η ΚΕΟΣΟΕ δεν θα υφίσταται πλέον ως Συλλογική Αγροτική Οργάνωση, με την ψήφισή του ως έχει.
Η εξέλιξη αυτή εκτός του ότι θα ενέχει μιας αναγκαστικής μορφής διάταξη ακύ-ρωσης ενός συλλογικού οργάνου, που έχουν αποφασίσει τα μέλη της, αφήνει ένα τεράστιο πεδίο πολιτικής του τομέα και δράσεων ακάλυπτο στην Ελλάδα και στα ευρωπαϊκά όργανα ,ενώ για τους οινοποιητικούς συνεταιρισμούς της χώρας ,τα αποτελέσματα θα είναι ολέθρια και θα επηρεάσουν την ίδια την επιβίωσή τους.
Επί πλέον η μετατροπή μιας τριτοβάθμιας συνεταιριστικής οργάνωσης, σε μια κεφαλαιουχική εταιρεία (ΑΕ, ΕΠΕ) αποτελεί αδόκιμη μετεξέλιξη.
Από την μερική και συνοπτική παράθεση του ρόλου της ΚΕΟΣΟΕ μέχρι σήμερα, τεκμαίρεται και ο σκοπός λειτουργίας της, που δεν είναι άλλος από την παραγωγή και υλοποίηση πολιτικών για το προϊόν που εκπροσωπεί, με άμεσο αποτέλεσμα την προαγωγή της ιδιωτικής οικονομίας των μελών της και της θέσης των ελλήνων αμπελουργών.
Κατά συνέπεια ο ρόλος της ΚΕΟΣΟΕ είναι θεσμικός, ανάλογος με αυτόν της ΠΑΣΕΓΕΣ η οποία δεν μετατρέπεται σε εταιρική σύμπραξη, αφού επ΄ουδενί ταυτίζεται η πολιτική για

τα προϊόντα και τους γεωργούς με παροχή υπηρεσιών στο πλαίσιο επιτηδεύματος. Άλλωστε είναι προφανές ότι αφού η ΚΕΟΣΟΕ αποτελεί αποσπασθέν τμήμα της ΠΑΣΕΓΕΣ (1949) επιτελεί ανάλογο ρόλο για τον αμπελοοινικό κλάδο της χώρας, όμοιο με αυτόν της ΠΑΣΕΓΕΣ για τα υπόλοιπα αγροτικά προϊόντα.
Εκτός των αναφερθέντων η δημιουργία Α.Ε.Σ. στον αμπελοοινικό τομέα στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων που περιγράφεται στο άρθρο 1 σημείο Ε εγείρει θέματα νομιμότητας ως προς το ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο (ΚΟΑ Οίνου), αλλά και ως προς το Εθνικό Θεσμικό πλαίσιο, ειδικά για τις δραστηριότητες παραγωγής και τυποποίησης.

Στο σημείο αυτό πρέπει να συνεκτιμηθεί ότι ο οίνος είναι το μόνο ευρωπαϊκό προϊόν το οποίο θα εξακολουθήσει να έχει ειδική αντιμετώπιση ως εξειδικευμένη ΚΟΑ, εκτός πλαισίου ΚΑΠ και μετά το 2013.

Για τους προαναφερθέντες λόγους θεωρούμε ότι στο υπό διαβούλευση νομο-σχέδιο θα πρέπει να προβλεφθεί:

- ότι οι ΚΕΣΕ του άρθρου 29 του ν. 2810/2000, όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 3147/2000, αποτελούν Σ.Α.Ο δεύτερου βαθμού
- οι υφιστάμενες ΚΕΣΕ μπορούν να διατηρούνται μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, με τις ισχύουσες προϋποθέσεις και ρόλο που ήδη έχουν αναπτύξει.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η λειτουργία και η αποτελεσματικότητα των θεσμών, όπως αυτού των συνεταιρισμών, προαπαιτεί τον σαφή σχεδιασμό του μέλλοντος της ελληνικής γεωργίας και την δημιουργία πολιτικών, ώστε το περιβάλλον που δραστηριοποιούνται οι γεωργοί, τα συλλογικά τους σχήματα και το ιδιωτικό εμπόριο, να είναι ευνοϊκό, λειτουργικό με στόχο το υγειώς επιχειρείν.

Οι πολιτικές που θεωρούνται προαπαιτούμενο, πρέπει να απαντούν στις σημερινές αδυναμίες του ελληνικού αγροτικού τομέα και έχουν σχέση:

- με τις διαρθρωτικές πολιτικές, ώστε να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα των γεωργικών προϊόντων

- με την οργάνωση της παραγωγής και την παρέμβαση στην αγορά, με όρους υγιούς ανταγωνισμού
- με την οργάνωση του τομέα των εισροών
- με τις πολιτικές διαχείρισης της αγροτικής γής
- με την ποιότητα την πιστοποίηση και την επισήμανση των παραγόμενων προιόντων
- με την εκπαίδευση και την κατάρτιση των αγροτών

Με την υλοποίηση των προϋποθέσεων αυτών ο συνεταιριστικός θεσμός μπορεί ν' αποτελέσει πολιτικό εργαλείο εξόδου από την κρίση, με στοχευμένες παρεμβάσεις και στην παραγωγή και στην αγορά.
Χωρίς την εκπλήρωση των προϋποθέσεων αυτών κάθε προτεινόμενο μοντέλο συνεταιριστικής οργάνωσης, φοβούμαστε ότι είναι καταδικασμένο ν΄αποτύχει.
Ειδικότερα για το σχέδιο νόμου, που έχει τεθεί σε διαβούλευση και όσον αφορά τα θέματα που επηρεάζουν τους αμπελοοινικούς συνεταιρισμούς και τις συλλογικές τους εκφράσεις επισημαίνουμε τα εξής:

- αλλοιώνεται το περιεχόμενο της έννοιας του συνεταιρίζεσθαι και του συνεταιρισμού ειδικά μέσω της ένταξης συνεταιριστικών οργανώσεων που αποσκοπούν στην δημιουργία και υλοποίηση πολιτικών, στις Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (Α.Ε.Σ.), που αποτελούν κεφαλαιουχικές εταιρείες.
- κάθε παρέμβαση στο θεσμικό πλαίσιο των συνεταιρισμών θα πρέπει να διαπνέεται από τις αρχές της εθελοντικής και ελεύθερης συμμετοχής
- είναι σημαντικό να διακρίνουμε τόσο την οικονομική όσο και την κοινωνική διάσταση των συνεταιρισμών, που αποσκοπούν εν τέλει στην προαγωγή της ιδιωτικής οικονομίας του γεωργικού πληθυσμού και όχι στην κερδοφορία και μόνο, που αποσκοπούν τα εταιρικά σχήματα
- οι διαδικασίες ανάδειξης των εκπροσώπων των συνεταιρισμένων αγροτών στα συλλογικά όργανα θα πρέπει να λαμβάνουν υπ΄όψιν, τις βαθμίδες οργάνωσης του συνεταιριστικού κινήματος και ότι η ενδεχόμενη επέκταση του δικαιώματος του «εκλέγεσθαι» σε επίπεδο περιφέρειας, θα εντείνει τις πιθανότητες κομματικοποίησης των συνεταιρισμένων αγροτών.

Κατά τα άλλα το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΟΣΟΕ, συμφωνεί με τις επισημάνσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της ΠΑΣΕΓΕΣ που ανακοινώθηκαν στις 11/4/2011.